

Nr 416

Av herr Sundvik, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa frågor rörande tjänstebostäderna för folkskolans lärare.

Till grund för proposition nr 98 ligger ett av sakkunniga för översyn av vissa statsbidrag på skolväsendets område avgivet utlåtande.

De sakkunniga har på s. 24 i sitt utlåtande refererat ett av regeringsrätten fällt utslag 1952 (regeringsrättens årsbok, ref. 6). De sakkunniga anför: "Den i årsboken lämnade redogörelsen för målet, det s. k. Gnosjöfallet, har rubricerats på följande sätt: Vid tillämpningen av 1 § 2 mom. boställsordningen för folkskolans lärare har det ansetts sakna betydelse, huruvida på en ort, varest skolan är belägen, finnes hyresmarknad för bostäder av i boställsordningen avsedd beskaffenhet". Av den fortsatta redogörelsen framgår att tvenne folkskollärare i Gnosjö fått flytta in i ett av kommunalnämnden i Gnosjö kommun uppfört hyreshus. Lärarna anhöll hos länsstyrelsen, att deras bostäder skulle anses vara tjänstebostäder. Lärarnas framställning bifölls. Efter överklagande av kommunalfullmäktige bifölls lärarnas framställning även av regeringsrätten.

Ett liknande fall i Stora Kopparbergs socken i Kopparbergs län finnes. När Korsnäs sågverks AB nedlade sågverksdriften i Korsnäs och flyttade den till Gävle, förvärvade socknen genom sin kommunalnämnd de till sågverket hörande bostäderna m. m. Dessa bostäder förvaltas, sedan de undergått en grundlig upprustning, av kommunalnämnden. En till Korsnäs nyinflyttad lärare gjorde framställning om att få hyra en av dessa bostäder; denna hans framställning tillmötesgicks även av kommunalnämnden. Sedan läraren inflyttat, gjorde han framställning om att få räkna bostaden som tjänstebostad. Vid lärarens inflyttning förklarades orten enligt boställsordningen ha hyresmarknad. Regeringsrätten har det oaktat fällt samma utslag som i det här ovan refererade Gnosjöfallet.

I den föreliggande propositionen föreslås vissa övergångsbestämmelser beträffande lärares skyldighet att mottaga tjänstebostad och i samband härmed säges, att lärare, som vid tidpunkt, då kommunens skyldighet att tillhandahålla tjänstebostäder upphör, är innehavare av tjänstebostad, övergångsvis, så länge han kvarstår i samma tjänst, skall vara berättigad till dylik bostad.

I de här refererade fallen har konstaterats att hyresmarknad funnits; det framgår även att kommunerna bedrivit en bostadspolitik som 1947

års bostadsförsörjningslag ger kommunerna möjlighet att bedriva. För att en sådan bostadspolitik skall kunna föras fordras att den öppna marknadens hyresvillkor får tillämpas.

Kommunerna har i dessa fall uppfyllt departementschefens villkor för att befrias från skyldigheten att tillhandahålla tjänstebostäder för ifrågavarande lärare vid tidpunkten för åläggandet i fråga. Det är i betydligt flera än de ovan nämnda fallen, som lärare genom att begära klassificeringssyn tillskansat sig fördelar, som icke varit avsedda. Det måste givetvis väcka irritation, om en lärare, som bebor ett kommunalt hyreshus i en tätort, skall erlägga en betydligt lägre hyra än andra hyresgäster i måhända ogynnsammare inkomstläge. Det finnes därför icke anledning att, som skett i förslaget till övergångsbestämmelser till boställsordning, tillförsäkra dessa lärare denna diskutabla förmån under deras återstående tjänstetid.

Jag hemställer,

att riksdagen vid behandlingen av propositionen nr 98 måtte i Kungl. Maj:ts förslag vidtaga de ändringar, som föranledes av det ovan anförda.

Stockholm den 12 mars 1955

And. Sundvik
